

JAK CO NEJLÉPE NAKLÁDAT S ENERGIEMI? HOSPODÁRNĚ.

Rychlý růst cen energií nezaskočil jen domácnosti a firmy, ale také obce a města. Ze svých rozpočtů musí ukrojit víc peněz za svícení v ulicích, provoz hromadné dopravy i topení ve školách.

RADKA ŠTĚDRÁ, JANA DOLEŽELOVÁ

Jak vypadá hledání úspor v Olomouci? Znamená konkrétní kroky, jako jsou modernizace veřejného osvětlení nebo třeba instalace fotovoltaických elektráren na budovy škol. Systémovým řešením pro město je pak zavádění energetického managementu, díky kterému lze předem vysledovat, kde jsou slabá místa při nakládání s energiemi.

Cena elektřiny pro město

Olomouc soutěží cena elektrické energie formou aukce na Českomoravské komoditní burze Kladno od roku 2013. A to pro všechna odběrná místa nejen městských budov, ale i svých příspěvkových organizací – základních a mateřských škol, divadla, zoologické zahrady i městských akciových společností, kterými jsou Dopravní podnik, Technické služby, Aquapark nebo Plavecký stadion.

„Elektřinu pro roky 2022 a 2023 jsme soutěžili jako obvykle prostřednictvím aukce, která proběhla v srpnu loňského roku. Nárůst cen bylo možné sledovat už tehdy a podle očekávání šly ceny energie od té doby ještě výrazně nahoru. Při srovnání cenového pekla, které pak nastalo během loňského září, to však byly ceny akceptovatelné,“ vysvětlil primátor Mirek Žbánek.

Vysoutěžená cena silové energie (neregulovaná část) za všechna odběrná místa činila nárůst o 43 procent. Objemově to bylo z 80 na 115 milionů korun. „Největší dopad na odběr elektrické energie se tak promítl u Technických služeb za veřejné osvětlení a u Dopravního podniku za tramvajovou dopravu. Těm jsme proto už v návrhu rozpočtu navýšili úhrady o třicet milionů a navýšeny byly rovněž příspěvky školám. Provozní výdaje samotného magistrátu zůstaly na úrovni roku 2021, což značí, že jsme tyto zvýšené náklady nařídili pokrýt úsporami v jiných položkách,“ popsal ekonomický náměstek primátora Otakar Štěpán Bačák.

Zateplení i chytré technologie

Zodpovědné a hospodárné nakládání s energiemi však nemá spojitost pouze s rostoucími cenami na trhu, i když nárůst cen za energie samozřejmě důraz na úspory jen umocňuje. Šetřením energiemi se Olomouc systematicky zabývá už několik let. A všechna takto uplatňovaná opatření generují nejen úsporu, ale zároveň pomáhají snižovat uhlíkovou stopu.

Nejúčinnější způsob, jak v budoucnosti zamezit ztrátám tepelné energie, je pokračovat v plánu urychleného zateplování budov. To město postupně provádí například na budovách škol a školek. Již přibližně za měsíc se po ročním zastavení provozu konečně otevře zrekonstruovaná mateřská škola Barevný svět v Dělnické ulici v Neředíně, jejíž objekty budou opatřeny zateplenou obálkou a fasádou. Energie se ale šetří nejen zateplováním, výměnou oken a instalací rekuperací, ale i použitím moderních technologií. A aktuálně se to děje i díky efektivní spolupráci s odbornými firmami. Město se tak nemusí omezovat pouze na stavební úpravy, ale k dalším úsporám se dobere také pomocí chytrých technologických řešení. Pilotním projektem v této oblasti je právě rekonstrukce MŠ Barevný svět, kde společnost Veolia Energie ČR sponzorsky zajistila chytrá řešení za více než půl milionu korun.

„Podařilo se nám dojednat spolupráci, která se rozhodla v mateřince na Dělnické uskutečnit pilotní projekt a doplnit naši rekonstrukci o energeticky úsporné prvky, jako je smart osvětlení a fotovoltaický systém. Nejen že se tak zvýší energetická úspora, ale systém bude sloužit i jako výchovné téma využití energie z obnovitelných zdrojů,“ těší se z navázané spolupráce náměstek primátora pro školství Karel Konečný.

A obdobná opatření jsou v plánu i na dalších budovách škol a školek. Stejně jako na Dělnické už se Veolia Energie zapojila také na Základní škole Stupkova. „Určitě bychom v této spolupráci rádi pokračovali. Toto jsou technologie a opatření, která umíme. Naši spolupráci vnímáme také jako osvětu pro veřejnost, jak lze k potřebě úspor přistupovat,“ uvedl Kamil Vrbka, ředitel regionu Střední Morava Veolia Energie ČR. Na střeších školy a školky tak firma dodatečně instaluje ještě fotovoltaický systém a v několika třídách zapojí chytrá svítidla, jejichž intenzitu a teplotu si budou moci učitelé regulovat přesně podle potřeby.

Další, časově i finančně náročná akce čeká v letošním roce mateřskou školu Husitská, kde se bude zateplovat hlavní budova areálu. V příštím roce by pak mohla následovat komplexní rekonstrukce MŠ Baarova v Chomoutově, která bude navíc spojená s kapacitním rozšířením a zateplením objektu. Výrazné úspory na spotřebě energií si město slibuje také od rekonstrukcí dalších přibližně deseti velkých objektů základních a mateřských škol, které plánuje provést v dalších letech.

„Na tyto rekonstrukce a zateplování sice využíváme dotační tituly, ty ale většinou pokryjí náklady na stavební akce jenom z části, někdy ani ne z poloviny. Nároky na městský rozpočet pak jdou do desítek milionů korun, což nás nutí rozvrhnout zahájení plánovaných akcí třeba až na tři a více let dopředu,“ poznamenal náměstek Konečný.

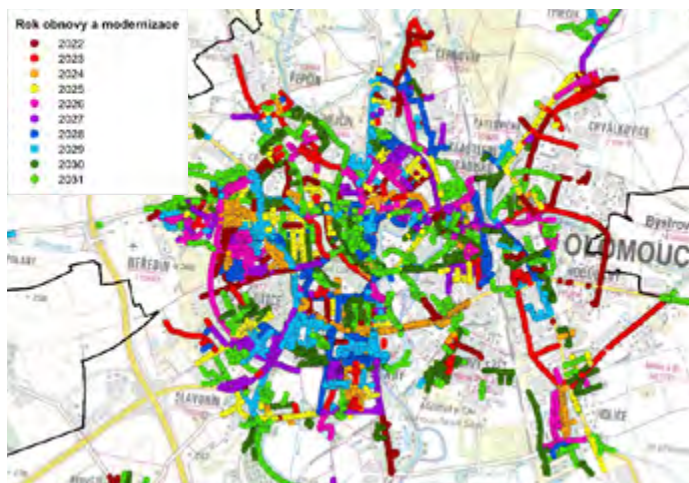
Šance na dotace a zaručené úspory

Správně sestavit a vypočítat projekt k dosažení co možná nejvyšších úspor není snadné. V rámci projektu energetických služeb, tedy EPC projektu, je to však jistota. Díky žádosti z programu Elena, do kterého se nyní Olomouc zapojila, tak bude možné využít odborné poradenství. „Sestavit EPC projekt sice není jednoduché, ale když se to podaří, má to mnoho pozitiv. Jsou to projekty se zaručeným výsledkem, které se financují z úspor a neznamenaají žádnou zátěž pro rozpočet města. Díky nim máme našlápnuto k energetickým úsporám, které nám sníží náklady až o dva a půl milionu korun ročně,“ řekl primátor Žbánek. EPC projekty se budou týkat celkem sedmi olomouckých škol a školek, na dvanácti budovách (ZŠ Demlova, ZŠ Gorkého, 4 objekty ZŠ a MŠ Holice, 2 objekty ZŠ a MŠ Holečkova, 2 objekty ZŠ a MŠ Nedvědova, ZŠ Helsinská, ZŠ a MŠ Řezníčkova).

Plán obnovy veřejného osvětlení

Další možností, jak ušetřit na energiích, je modernizace veřejného osvětlení. Moderní LED svítidla už osvětlují výpadovku směrem na Ostravu. V ulicích Tovární a Lipenská je místo 225 zastaralých výbojkových svítidel nové LED osvětlení, které umožňuje regulovat intenzitu i podíl modré složky světla.

„Zatímco stará světla měla příkon 270 wattů, nová mají jen 50 wattů, a to je zásadní úspora,“ reagoval Pavel Dostál, ředitel Technických služeb, které mají výměnu na starosti. Ve městě provozují a udržují 13 362 svítidel a disponují pasportem, který posoudil úseky či oblasti vhodné k obnově světelné soustavy. Právě tam směřují další kroky, které se budou týkat modernizace asi 5600 světelných míst a znamenat úsporu až 62 procent. A protože celková modernizace znamená investici za 300 milionů, bude v etapách a s využitím dotací.

ZDROJ: MMIOI

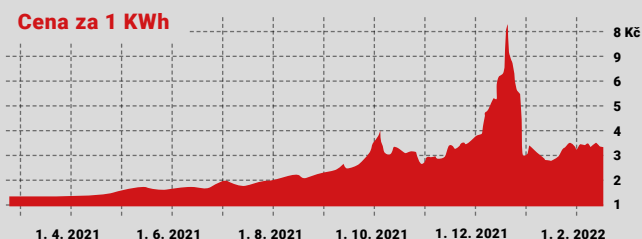
POMOC PŘI FINANČNÍ TÍSNÍ SPOJENÉ S RŮSTEM CEN ENERGIÍ

Patříte mezi ty, kterým výrazně vzrostly výdaje spojené s chodem domácnosti a nemáte dostatek prostředků na jejich placení? Požádejte Úřad práce ČR o pomoc. Může vám pomoci s úhradou nákladů na bydlení, a to prostřednictvím mimo jiné těchto dávek:

Doplatek na bydlení – tato dávka pomoci v hmotné nouzi pomáhá tehdy, když příjmy rodiny či jednotlivce nestačí, ani po přiznání příspěvku na bydlení, na úhradu odůvodněných nákladů souvisejících s bydlením (nájem, služby spojené s bydlením a náklady za dodávky energií). Výše doplatku na bydlení se stanoví tak, aby domácnosti po zaplacení odůvodněných nákladů na bydlení zůstala částka na živobytí.

Mimořádná okamžitá pomoc – může poskytnout pomoc v situacích nepříznivého a mimořádného charakteru, kdy je potřeba poskytnout ji bezprostředně. Například se může jednat o situace spojené s finančními problémy v důsledku úhrady nedoplatku za vyúčtované energie.

Máte-li dotazy vztahující se k dávkové pomoci v souvislosti se zvýšenými cenami energií, obraťte se na zaměstnance Úřadu práce osobně nebo volejte na speciální linku 950 180 070 Podrobnosti na www.mpsv.cz.

„Postupně tak hodláme ve vhodných oblastech města pořídit biodynamické veřejné osvětlení, které pracuje se změnou barevného tónu světla a je řízeno s ohledem na aktuální využití ulice či komunikace. Na dalších exponovaných místech chystáme instalovat smart svítidla včetně základních senzorů se smart prvky, které městu umožní například budoucí monitoring kvality ovzduší, zvýšeného hluku, obsazenost parkovacích míst a dalších, v souladu s konceptem chytrého města Smart City,“ popsal náměstek primátora Matouš Pelikán.

Energetický management

Jak co nejlépe postupovat v plánování energetických úspor, řeší nejen strategické dokumenty, ale také energetický manažer. Na magistrátu funguje v rámci útvaru hlavního architekta. Jedním z jeho hlavních úkolů je mapování stavu energetického hospodářství města s cílem vyhodnocování a podávání návrhů ke zlepšení. Poskytuje i energetické poradenství pro budovy a areály v majetku města, jeho příspěvkových organizací a městských společností.

„Na základě získaných dat o spotřebě v jednotlivých budovách tak jsme schopni mnohem lépe identifikovat objekty s nejvyššími provozními náklady a u nich dělat projekty s energetickými úsporami. Díky tomu dokážeme vysledovat i slabá místa v nakládání s energiemi a ty pak řešit drobnějšími zásahy. To je určitě efektivnější a úspornější řešení, než čekat na moment, kdy by už bylo nutné je řešit v režimu velkých investic,“ shrnul primátor Žbánek.